



ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Jany Novákové a soudců JUDr. Radima Pastrňáka, Ph.D. a Mgr. Gabriely Vršanské ve věci

žalobce: **Ch. M.**, narozený dne „X“
státní příslušnost Republika Kazachstán
bytem „X“
zastoupený advokátem Mgr. Markem Sedlákem
sídlem Příkop 834/8, 602 00 Brno

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra, Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**
sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, 140 21 Praha 4

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 11. 2021, č. j. MV-160060-4/SO-2021

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou podanou v zákonem stanovené lhůtě prostřednictvím svého právního zástupce domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného Ministerstva vnitra, Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců, ze dne 10. 11. 2021, č. j. MV-160060-4/SO-2021,

kterým žalovaný podle § 90 odst. 5 písm. a) zákona č. 500/2004, správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) zamítl jeho odvolání a potvrdil usnesení Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „správní orgán I. stupně“), ze dne 24. 8. 2021, č. j.

OAM-14100-13/CD-2021, jímž byla zamítnuta jeho žádost o vydání cizineckého pasu pro nesplnění podmínky uvedené v § 113 odst. 6 písm. a) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“).

2. Žalobce zejména nesouhlasil se závěrem žalovaného, který přisvědčil správnímu orgánu I. stupně v tom, že žalobce v řízení o vydání cizineckého pasu nedoložil, že si nemůže cestovní doklad opatřit z důvodů nezávislých na své vůli. Namítal, že k doložení uvedených důvodů mu bránících v získání cestovního pasu, opakovaně navrhoval svůj výsledek a výsledek své manželky, jakož i připojení spisů o žádosti o udělení mezinárodní ochrany a o prodloužení doplňkové ochrany. Vytýkal správním orgánům, že tyto důkazy neprovedly, ačkoliv současně správní orgán I. stupně rozhodnutí založil na závěru o neunesení důkazního břemene žalobcem. Nesouhlasil se závěry žalovaného, že jeho účastnický výsledek a výsledek jeho manželky nejsou důkazy o žalobcem tvrzených skutečnostech ani se závěrem, že pokud se vzdal doplňkové ochrany, umožňuje mu povolení k trvalému pobytu komunikaci se zastupitelským úřadem. Zdůraznil, že žalovaný není oprávněn upřednostňovat listinné důkazy oproti výsledkům účastníka řízení a svědka a fakticky je tak nadřazovat, když se dle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, jedná o rovnocenné důkazní prostředky. Namítal nesprávnost závěru žalovaného o tom, že spisy týkající se doplňkové ochrany nejsou v tomto řízení relevantním důkazem, pakliže z nich vyplývá, v jakém období žalobce nekontaktoval zastupitelský úřad Republiky Kazachstán, tj. odůvodňují závěr, že žalobce automaticky, na základě tehdy platné úpravy nabývání a pozbývání občanství Republiky Kazachstán, občanství pozbyl, stejně jako z nich vyplývají důvody jeho opuštění Republiky Kazachstán, problémy, která tam žalobce a jeho rodina měli, potvrzující důvodnost jeho obav z kontaktu se zastupitelským úřadem tohoto státu. Rovněž namítal, že oficiální informace Velvyslanectví Kazašské republiky, které si správní orgán I. stupně opatřil, nejsou úplné, a že Republika Kazachstán není, jak musí být správnímu orgánu známo z jeho úřední činnosti, považována za demokratický právní stát respektující lidská práva a svobody a popsal postup zastupitelského úřadu při podání žádosti o cestovní pas. Žadatelé jsou při podání žádosti vyslýcháni, musí objasnit svoji pobytovou minulost mimo území Republiky Kazachstán a doložit předchozí pobytové tituly, na základě kterých pobývali na území České republiky, musí poskytnout údaje o svém bydlišti v České republice, telefonní a další kontakty, jejichž pravdivost poté zastupitelský úřad prověřuje. Dále musí doložit informace o svých rodinných příslušnících, kteří s nimi na území České republiky pobývají a pokud má žadatel děti, které jsou vedeny jako osoby bez státního občanství (což je případ žalobce), musí zažádat o kazašský cestovní doklad i pro tyto děti, které se tak nuceně stanou občany Kazašské republiky. Žádost o vydání nového cestovního dokladu se dle právních předpisů Republiky Kazachstán považuje za žádost o vrácení kazašského občanství u osob, které je pozbyly. Žalobce nemá zájem se stát znovu občanem Republiky Kazachstán a nechce, aby se nuceně staly občany Republiky Kazachstán jeho děti, které jsou zatím bez občanství. Žalobce uvedl, že tato tvrzení a další podrobnosti a zkušenosti jiných žadatelů chtěl uvést při svém výsledku.

3. K závěru správního orgánu, že ztrátu občanství je možno prokázat pouze oficiálním dokumentem, žalobce namítal, že tento neodpovídá zákonu a tvrdil, že získání úředního dokladu o ztrátě občanství Republiky Kazachstán předpokládá stejný postup jako získání cestovního dokladu. S podáním žádosti o vydání dokladu u zastupitelského úřadu by byl spojen jeho výslech a bylo by požadováno předložení dokladů a informací o žalobci a jeho rodinných příslušnících. Žalobce není ochoten tyto doklady předkládat, neboť jeho rodina byla v Kazachstánu pronásledována. K argumentaci správního orgánu, že nepodložil žádným dokladem svůj strach z jednání zastupitelského úřadu, žalobce uvedl, že „strach“ nelze dokládat jinak než výslechem žalobce a jeho manželky. Zdůraznil, že správní orgán I. stupně pro potřeby řízení o žádostech o mezinárodní ochranu sám shromažďuje informace o poměrech v Republice Kazachstán a o jednání tamních úřadů, pročť mu důvody obav žalobce z kontaktu se zastupitelským úřadem musí být známy z vlastní činnosti, z dokumentů, které má k dispozici, a které žalobce sám získat nemůže. K postupu správního orgánu I. stupně, který odmítl připojit v předmětné věci spisy týkající se žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany, a žádosti o prodloužení doplňkové ochrany žalobce namítal, že z těchto vyplývá, že již v minulosti upozorňoval na to, že pozbyl občanství Republiky Kazachstán a nesouhlasil se závěrem, že v důsledku dobrovolného vzdání se doplňkové ochrany za účelem získání trvalého pobytu se nemůže dovolávat ochrany před státními orgány země původu. Nesouhlasil se závěrem správního orgánu I. stupně, že čestné prohlášení, není samo o sobě důkazem o skutečnostech v něm uváděných a není jím možné nahradit doklad o ztrátě státního občanství s tím, že mu zákon č. 326/1999 Sb., umožňuje doložit nemožnost opatřit si cestovní doklad jakýmkoli způsobem, nikoli pouze listinou a proto může využít čestné prohlášení bez jakéhokoli omezení nebo podmínek. Převzal-li žalovaný závěry správního orgánu I. stupně, zatížil tím své rozhodnutí stejnou vadou jako správní orgán I. stupně. Žalobce rovněž nesouhlasil se závěrem, že nevydáním cizineckého pasu nemůže být nepřiměřeně zasaženo do jeho soukromého a rodinného života s tím, že nevydání pasu pro něho znamená omezení v cestování, což představuje zásah do svobody pohybu a pobytu rodinného příslušníka občana EU, jehož svobodu pohybu a pobytu zaručuje Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států.
4. Žalovaný v písemném vyjádření k žalobě navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl. Zrekapituloval průběh správního řízení a v něm vydaná rozhodnutí. K žalobní argumentaci žalobce zdůraznil, že žalobce opakuje stejné důvody, kterými se správní orgány již zabývaly, a které nezpochybnují správnost napadeného rozhodnutí ze dne 10. 11. 2021, č. j. MV-160060-4/SO-2021, které splňuje všechny požadavky stanovené § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Rozhodnutí je řádně odůvodněno, odvolací námitky žalobce byly v odůvodnění rozhodnutí vypořádány, žalovaný v odůvodnění popsal důvody, pro které námitky žalobce považoval za mylné či nerozhodné a popsal i úvahy, kterými se řídil při hodnocení důkazů. Žalovaný nadále považuje rozhodnutí za správné. Z uvedených důvodů navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

5. Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v řízení vedeném podle části třetí hlavy druhé prvního dílu zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), která vychází z dispoziční zásady vyjádřené v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 věty druhé a třetí a § 75 odst. 2 věty první s. ř. s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost rozhodnutí správního orgánu pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během lhůty 30 dnů po oznámení napadeného rozhodnutí ve smyslu § 172 odst. 1 věty první zákona o pobytu cizinců. Povinností žalobce je proto tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení, a toto tvrzení i zdůvodnit. Nad rámec žalobních námitek musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky však v projednávané věci zjištěny nebyly.
6. Soud po nařízení jednání, přezkoumání skutkového i právního stavu věci a po prostudování obsahu předloženého správního spisu dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
7. Ze správního spisu postoupeného soudu žalovaným bylo zjištěno, že žalobce podal dne 12. 4. 2021 u správního orgánu I. stupně žádost o vydání cizineckého pasu s odůvodněním, že je osobou bez státní příslušnosti, neboť se bez závažných důvodů v průběhu tří let nenahlásil na zastupitelském úřadu Republiky Kazachstán, v důsledku čehož ztratil v roce 2009 občanství v souladu s § 21 bod 4 zákona č. 1017-XII ze dne 20. 12. 1991, o občanství Republiky Kazachstán ve znění pozdějších změn, neboť od roku 2006 žije na území České republiky, kde mu byla přiznána doplňková ochrana. Jako osoba bez státní příslušnosti si nemůže opatřit cestovní doklad. K prokázání svého tvrzení, že je osobou bez státní příslušnosti navrhl provést důkaz svým účastnickým výsledkem a výsledkem své manželky. Rovněž poukázal na své obavy z návštěvy zastupitelského úřadu Republiky Kazachstán za účelem získání dokladu o tom, že nemůže získat cestovní pas, vycházející z toho, že zemi původu opustil s rodinou z důvodu pronásledování. Uvedl, že úřady Republiky Kazachstán neví, že se žalobce nachází v České republice a případné kontaktování zastupitelského úřadu by mohlo být podnětem k opatřením vůči němu a jeho rodině. Žalobce konkrétně mu hrozící nebezpečí nepopsal, toliko odkázal na spis týkající se jeho žádosti o mezinárodní ochranu a prodloužení doplňkové ochrany a navrhl připojení těchto spisů. Správní orgán I. stupně dopisem ze dne 19. 5. 2021 vyzval žalobce prostřednictvím jeho zástupce k doplnění žádosti o vydání cizineckého pasu o doklady prokazující skutečnosti znemožňující mu získat cestovní pas v zemi jeho původu, resp. prokazující, že je osobou bez státní příslušnosti s tím, že důkazy o tvrzených skutečnostech nelze nahradit čestným prohlášením o těchto skutečnostech. K doplnění žádosti správní orgán žalobci stanovil lhůtu 10 dnů. Žalobce žádost doplnil podáním, doručením správnímu orgánu dne 26. 5. 2021 tak, že zopakoval svá tvrzení o ztrátě občanství Republiky Kazachstán a k důkazu opětovně navrhl svůj výsledek a výsledek své manželky a zákon o občanství Republiky Kazachstán. Opakovaně navrhl provedení důkazu spisy o jeho žádosti o mezinárodní ochranu a její prodloužení k prokázání délky doby, po kterou se nenahlásil orgánům Republiky Kazachstán. Zopakoval, že doklad o ztrátě občanství či o nemožnosti získat cestovní doklad této republiky si nemůže zajistit pro obavu z návštěvy

zastupitelského úřadu republiky, kterou opustil z důvodu pronásledování. Poukázal na to, že dříve byl osobou s přiznanou doplňkovou ochranou, které se vzdal, aby získal povolení k trvalému pobytu, a proto nemá být nucen do kontaktu se státními orgány Republiky Kazachstán. Vyzval správní orgán, aby zvážil dopady zamítnutí žádosti o vydání cestovního pasu do jeho soukromého a rodinného života, neboť žije na území České republiky řadu let se svou rodinou, kdy jeho dvě děti jsou bez státního občanství a další dvě jsou občany České republiky, vzdal se doplňkové ochrany z důvodu povolení k trvalému pobytu, které mu bylo uděleno bez platného cestovního dokladu.

8. Z obsahu spisu vyplývá, že správní orgán si zajistil podklady pro rozhodnutí, a to informace Velvyslanectví Kazašské republiky v České republice (dále jen „zastupitelský úřad“)

o podmínkách vydání (výměny) cestovního dokladu a překlad čl. 21 zákona č. 1017-XII ze dne 20. 12. 1991, o občanství Republiky Kazachstán, týkající se důvodů pozbytí občanství Republiky Kazachstán. Správní orgán I. stupně poskytl žalobci možnost seznámit s podklady rozhodnutí, žalobce této možnosti prostřednictvím zástupce využil a sdělil, že se k podkladům pro rozhodnutí vyjádří ve lhůtě 15 dnů, vyjádření však nepodal. Správní orgán I. stupně dne 24. 8. 2021 rozhodnutím č. j. OAM-14100-13/CD-2021 žádost žalobce o vydání cizineckého pasu z důvodu nesplnění podmínky uvedené v ustanovení § 113 odst. 6 písm. a) zákona o pobytu cizinců zamítl. Uzavřel, že žalobcem uváděné důvody, které mu neumožňují si opatřit cestovní doklad státu jeho původu, nejsou na jeho vůli nezávislé. Odmítnutí kontaktu se zastupitelským úřadem je jednoznačně projevem jeho vůle, zejména neuvádí-li žalobce konkrétní důvody svých obav, navíc v situaci, kdy se žalobce vzdal mu dříve poskytnuté tzv. doplňkové ochrany, aby získal povolení k trvalému pobytu v České republice. K tvrzení o ztrátě občanství správní orgán I. stupně zdůraznil, že žalobce od roku 2006 vystupoval jako občan Republiky Kazachstán, toto měl uvedeno v dokladech o doplňkové ochraně a souvisejících cizineckých pasech, a sám to nevyvracel. Dle správního orgánu I. stupně není důkazem způsobilým prokázat zánik svazku mezi žalobcem a státem, jehož občanem prokazatelně dle posledních dokladů byl, jeho výslech ani výslech jeho manželky, ale doklad dotčeného státu. Současně zdůraznil, že svým výslechem žalobce nemůže doplňovat, resp. nahrazovat tvrzení o rozhodujících skutečnostech. Zamítavé rozhodnutí o žádosti o vydání cizineckého pasu neshledal správní orgán nepřiměřeným zásahem do soukromého a rodinného života žalobce, pakliže takto bylo postupováno dle zákona, žalobci je nadále umožněno realizovat bez omezení svůj soukromý a rodinný život na území České republiky a omezení žalobce v cestování mimo území České republiky je důsledkem jeho rozhodnutí, když nedoložil splnění podmínek vydání cizineckého pasu, a ani se nepokusil získat potvrzení o zániku občanství ani cestovní doklad země svého původu. Proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně podal žalobce včasné odvolání, které odůvodnil totožně jako správní žalobu. Rozhodnutím ze dne 10. 11. 2021, č. j. MV-160060-4/SO-2021, odvolací správní orgán, odvolání žalobce zamítl a napadené rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 24. 8. 2021, č. j. OAM-14100-13/CD-2021, potvrdil. Z odůvodnění rozhodnutí odvolacího správního orgánu vyplývá, že se ztotožnil se závěry správního orgánu I. stupně o tom, že žalobce nedoložil důvody na jeho vůli nezávislé, které mu brání v obstarání cestovního dokladu, když nedoložil důvody své obavy z jednání se zastupitelským úřadem Kazašské republiky, ani že pozbyl státní občanství tohoto státu, zejména nebylo-li prokázáno, že žalobce zastupitelský úřad kontaktoval s žádostí

o potvrzení o pozbytí občanství Republiky Kazachstán či vydání cestovního dokladu. Žádost žalobce, který se opíral toliko o nepodložená tvrzení, proto musela být zamítnuta. Odvolací správní orgán poukázal na § 52 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, s tím, že bylo povinností žalobce, aby předložil důkazy k prokázání tvrzení o pozbytí státního občanství, či o existenci objektivních překážek bránících mu opatřit si cestovní doklad u zastupitelského úřadu Kazašské republiky případně, aby doložil důvodnost svých obav z kontaktu se zastupitelským úřadem. Stejně jako správní orgán I. stupně shledal odvolací správní orgán nadbytečným provádění důkazu výsledkem žalobce a jeho manželky, když jeho smyslem není splnění povinnosti tvrzení o rozhodujících skutečnostech. Ve vztahu k návrhu žalobce na připojení spisů o udělení doplňkové ochrany a jejím prodloužení odvolací správní orgán rovněž neshledal důvody, pro které byla žalobci dříve udělena doplňková ochrana, relevantními pro vydání cizineckého pasu, když se žalobce doplňkové ochrany vzdal, aby získal povolení k trvalému pobytu. K námitce žalobce ohledně pravdivosti oficiálních informací zastupitelského úřadu k postupu při vydávání cestovního pasu odvolací správní orgán poukázal na to, že z těchto nevyplývá, že by se děti žalobce, které jsou bez státního občanství, musely stát občany Kazašské republiky, bude-li žalobce žádat o vydání cestovního dokladu. Ve vztahu k námitce nepřiměřenosti zásahu do rodinného a osobního života žalobce odvolací správní orgán zdůraznil, že žalobce není nucen za účelem opatření cestovního dokladu vycestovat z území České republiky a v řízení nevyšly najevo žádné skutečnosti, na základě kterých by bylo možno shledat obavy žalobce z návštěvy zastupitelského úřadu opodstatněnými. Žalobci není odepřena možnost cestovat po území České republiky i bez platného cestovního dokladu, nesplnil-li podmínky pro vydání cizineckého pasu, nemá toto dopad na jeho pobytové oprávnění, může nadále žít se svou rodinou a realizovat svůj rodinný život na území republiky a znovu za podmínek stanovených zákonem žádat o vydání cizineckého pasu (může prokázat, že je osobou bez státní příslušnosti, případně může prokázat, že zastupitelský úřad mu odmítl vydat cestovní doklad).

9. Podle § 113 odst. 6 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů v planém znění (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) cizinecký pas vydá ministerstvo na žádost cizince a) který pobývá na území na základě povolení k trvalému pobytu, nemá platný cestovní doklad a doloží, že si jej nemůže nezávisle na své vůli opatřit, b) který je oprávněn k trvalému pobytu podle § 87, pokud nemá platný cestovní doklad, c) požívajícího dočasné ochrany podle zvláštního právního předpisu, který není držitelem cestovního dokladu, d) jemuž byla udělena doplňková ochrana podle zvláštního právního předpisu.
10. Podle § 45 odst. 1 věta první zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, (dále jen „správní řád“), musí mít žádost náležitosti uvedené v § 37 odst. 2 a musí z ní být patrné, co žadatel žádá nebo čeho se domáhá.
11. Podle § 52 správního řádu jsou účastníci povinni označit důkazy na podporu svých tvrzení. Správní orgán není návrhy účastníků vázán, vždy však provede důkazy, které jsou potřebné ke zjištění stavu věci.
12. Podle § 53 odst. 5 správního řádu je předložení listiny v případech a za podmínek stanovených zvláštním zákonem možné nahradit čestným prohlášením účastníka nebo svědeckou výpovědí.

13. Ze shora citovaného ustanovení je zřejmé, že cizinecký pas podle § 113 odst. 6 písm. a) zákona o pobytu cizinců lze vydat cizinci pobývajícimu na území České republiky na základě povolení k trvalému pobytu pouze tehdy, pokud 1) nemá platný cestovní doklad a zároveň 2) doloží, že existuje objektivní, na vůli cizince nezávislá překážka (překážky), která mu zcela znemožňuje, aby si takový doklad opatřil. V případě absence některé z uvedených podmínek nelze cizinci cestovní doklad podle tohoto ustanovení zákona o pobytu cizinců vydat.
14. V řízení zahájeném žádostí žalobce bylo osvědčeno, že žalobce je cizincem pobývajícím na území České republiky na základě povolení k trvalému pobytu, který nemá platný cestovní doklad, kdy cestovní doklad Republiky Kazachstán, s nímž do České republiky v roce 2006 přicestoval, pozbyl platnosti uplynutím doby dne 27. 10. 2010. Z dokladů založených ve správním spisu vyplývá, že žalobce v roce 2006 požádal v ČR o azyl, jeho žádosti o azyl nebylo vyhověno. Dne 21. 3. 2011 mu byla poskytnuta tzv. doplňková ochrana podle § 14a až §14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, která byla následně opakovaně prodlužována, a to naposledy do 14. 12. 2023. Mezinárodní ochrana žalobce zanikla dne 1. 3. 2021 podle § 18 písm. c) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, tj. písemným prohlášením o vzdání se doplňkové ochrany. Žalobce se vzdal doplňkové ochrany, aby mohl získat povolení k trvalému pobytu, neboť podle § 2 písm. a) zákona o pobytu cizinců je osoba, která v době podání žádosti o povolení k trvalému pobytu ve smyslu § 87h odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců požívá doplňkové ochrany, vyloučena z působnosti zákona o pobytu cizinců. Žádosti žalobce o povolení k trvalému pobytu bylo vyhověno.
15. Z žádosti žalobce o vydání cizineckého pasu vyplývá, že tento tvrdil dva důvody, pro které si nemůže obstarat pas, a to: 1) že od roku 2009 není občanem Republiky Kazachstán, když ztratil občanství přímo ze zákona, neboť tři roky se nehlásil bez závažného důvodu zastupitelskému úřadu Kazašské republiky, což mělo být doloženo čl. 21 zákona o občanství Republiky Kazachstán ze dne 20. 12. 1991, č. 1017-XII, a 2) že má obavy kontaktovat zastupitelský úřad Republiky Kazachstán za účelem získání dokladu o pozbytí státního občanství, či za účelem vydání cestovního pasu, neboť jeho rodina opustila Kazachstán z důvodu pronásledování. Konkrétní skutečnosti o tom, co mu brání osobně se dostavit na zastupitelský úřad, resp. o tom, co mu, či jeho rodině hrozí v souvislosti s osobní návštěvou zastupitelského úřadu, žalobce nepopsal.
16. Správní orgány shledaly, že žalobce nesplnil podmínku spočívající v doložení, že si nemůže cestovní doklad opatřit z důvodů nezávislých na své vůli. Zákonem použité spojení „důvody na vůli cizince nezávislé“ představuje neurčitý právní pojem, jenž vymezil rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 22. 4. 2014, č. j. 8 As 37/2011 – 154 tak, že: „neurčité právní pojmy zahrnují jevy nebo skutečnosti, které nelze zcela přesně právně definovat. Jejich obsah, rozsah a aplikace se může v závislosti na konkrétních okolnostech měnit. Zákonodárce tímto způsobem vytváří příslušným orgánům prostor k tomu, aby zhodnotily, zda konkrétní situace pod neurčitý právní pojem spadá, či nikoliv. U neurčitých právních pojmů se zajisté také vyskytuje určitá míra ‘uvážení’ správního orgánu, ta se ovšem zaměřuje na skutkovou podstatu a její vyhodnocení. Výsledkem je pak závěr, který nemá alternativu.“ Jedná se tedy o

pojem, který nelze obsahově dostatečně přesně vymezit a jeho aplikace závisí na odborném posouzení

v každém jednotlivém případě. Správnímu orgánu je poskytován prostor pro zhodnocení, zda konkrétní situace patří do rozsahu daného neurčitěho právního pojmu, či nikoliv. V podmínkách ustanovení § 113 odst. 6 písm. a) zákona o pobytu cizinců lze pod pojem „důvody na vůli cizince nezávislé“ zahrnout takové situace, kdy je objektivně nemožné, aby si dotčený cizinec vlastním jednáním u orgánu domovského státu opatřil cestovní doklad, respektive kdy na tom nelze pro mimořádné skutkové okolnosti spravedlivě trvat.

17. Soud přisvědčil závěru správních orgánů, že žalobcem uplatněný důvod, a to, že nechce kontaktovat zastupitelský úřad Kazašské republiky v České republice s žádostí o vydání potvrzení o ztrátě občanství tohoto státu, nebo s žádostí o vydání cestovního dokladu z obavy před nespécifikovaným postupem orgánů tohoto státu proti členům jeho rodiny, s poukazem na to, že žalobci byla v minulosti přiznána mezinárodní ochrana (doplňková ochrana), není důvodem nezávislým na jeho vůli ve smyslu § 113 odst. 6 písm. a) zákona o pobytu cizinců, neboť jej lze překonat vlastním přičiněním žalobce. Soud v této souvislosti zejména zdůrazňuje, že žalobce ani konkrétně netvrdil, jaká újma mu hrozí v souvislosti s osobní návštěvou zastupitelského úřadu (v situaci, kdy toto nevyplývá z informací shromážděných správním orgánem I. stupně), a ani nedoložil, že podání žádosti o vydání potvrzení o ztrátě občanství republiky je nutně spojeno s osobní návštěvou žalobce na zastupitelském úřadě.
18. Soud, stejně jako správní orgán si je vědom toho, že „obavy“, resp. „strach“ jsou subjektivní kategorií obtížně doložitelnou, nelze však pominout, že povinností žalobce bylo, aby řádně tvrdil zcela konkrétní důvody těchto obav (konkrétně popsal příčiny obav, popsal mu hrozící následky podání žádosti u zastupitelského úřadu) a tyto důvody doložil, tak aby bylo možno alespoň s jistou mírou pravděpodobnosti usuzovat, že v souvislosti s podáním žádosti na zastupitelském úřadu o cestovní pas, či potvrzení o ztrátě občanství hrozí žalobci nebezpečí vážné újmy (tj. jsou zde okolnosti, pro které na žalobci nelze spravedlivě požadovat, aby žádost podal). Žalobce ač k tomu byl správním orgánem I. stupně vyzván, svá tvrzení nekonkretizoval, ani k těmto neoznačil žádné důkazy. Dle odvolacího soudu takovým důkazem nemohl být spis týkající se doplňkové ochrany žalobce a jejího prodlužování, když nelze zaměňovat důvody pro poskytnutí mezinárodní ochrany s důvody pro vydání cizineckého pasu v situaci, kdy se žalobce dříve poskytnuté doplňkové ochrany výslovně vzdal a požádal o povolení k trvalému pobytu. Žalobce, když se rozhodl pro jiný pobytový status, si musel být vědom, že s tímto nejsou spojeny výhody poskytované osobám s mezinárodní ochranou. Správní orgány naopak musely vycházet z toho, že se žalobce v souvislosti s žádostí o trvalý pobyt vzdal doplňkové ochrany, čím fakticky deklaroval absenci další potřeby své mezinárodní ochrany před orgány Kazašské republiky. Nahrazoval-li pak v řízení o vydání cizineckého pasu konkrétní tvrzení o nebezpečí, které mu ze strany zastupitelského úřadu hrozí v souvislosti s podáním žádosti o potvrzení o ztrátě občanství, či podáním žádosti o vydání cestovního pasu, pouhým odkazem na obsah spisů týkající se mu v minulosti poskytnuté doplňkové ochrany, nelze dojít k závěru, že tvrdil skutečnosti rozhodné, tj. objektivní důvody, které mu brání obstarat si cestovní pas jinak. Zde je třeba zdůraznit, že povinnost správního orgánu zjišťovat skutečnosti rozhodné pro vydání cizineckého pasu nemůže být dána tam, kde žadatel dostatečně konkrétně netvrdí relevantní skutečnosti, neboť správní orgán nemá

povinnost vyhledávat právně relevantní důvody pro vyhovění žádosti, které žadatel neuplatnil, leží-li v řízení o vydání cizineckého pasu na žadateli břemeno tvrzení (stejně jako povinnost důkazní, pakliže zákon mu ukládá povinnost „doložit“). Toto je odrazem skutečnosti, že správní orgán je oprávněn toliko hodnotit skutečnosti – důvody žadatelem uvedené, nikoliv tyto důvody aktivisticky vyhledávat. Zde je třeba rovněž doplnit, že je zjevně nesprávným závěr žalobce, že byla-li mu v minulosti poskytnuta doplňková ochrana, které se žalobce následně vzdal, lze se z ní plynoucích výhod dovolávat navždy.

Odkazoval-li žalobce v souvislosti s doplněním rozhodných skutečností na svůj účastnický výsledek, je třeba přisvědčit správním orgánům v závěru, že důkaz výslechem účastníka není určen k uvádění tvrzení o rozhodných skutečnostech. Ve vztahu k žalobcem navrhovanému výsledku manželky je odvolací soud toho názoru, že jeho provedení je při absenci konkrétních tvrzení nadbytečné, když současně nelze odhlédnout od skutečnosti, že rovněž manželka žalobce podala stejně odůvodněnou žádost o vydání cizineckého pasu, a v řízení o této žádosti vystupuje jako účastník řízení, tudíž sama je zainteresována na výsledku předmětného řízení.

19. K tvrzení žalobce, že pozbyl občanství republiky Kazachstán, soud rovněž přisvědčil správním orgánům, že žalobce toto nijak nedoložil, ani neoznačil důkazy způsobilé toto tvrzení prokázat, když odkaz na čl. 21 zákona o státním občanství Republiky Kazachstán č. 1017-XII ve znění do 21. 7. 2011 tuto skutečnost nedokládá. Ze znění uvedeného zákona o státním občanství Republiky Kazachstán vyplývá, že ustanovení čl. 21 bod 4), které stanovilo jako důvod ztráty občanství, pokud se osoba s trvalým pobytem mimo Republiku Kazachstán nezaregistrovala na konzulátu (bez důvodů zřetele hodných) po dobu tří let, bylo zrušeno s účinností od 22. 7. 2011. Navíc ze znění zákona vyplývá, že nedůvodné nehlášení se ve lhůtě tří let na příslušném konzulátu bylo pouze jedním z důvodů pozbytí občanství. S uplynutím této lhůty není automaticky spojen zánik občanství, jak předestřel žalobce, když toto zaniklo až registrací jeho ztráty státními orgány zákonem stanoveným způsobem (čl. 37 zákona). Soud je proto shodně jako správní orgán toho názoru, že žalobce příslušným zákonem, tj. zákonem o státním občanství Republiky Kazachstán č. 1017-XII ve znění do 21. 7. 2011 nedoložil, že není občanem Republiky Kazachstán, neboť z tohoto zákona nevyplývá, že k zániku občanství dochází prostým uplynutím doby tří let, po kterou se nenahlásil zastupitelskému úřadu a žalobce nedoložil, že došlo k učinění aktu příslušným orgánem státu. Z uvedeného důvodu byl správným postup správních orgánů, když neprovedly k návrhu žalobce důkaz jeho výslechem, ani výslechem jeho manželky, které žalobce označil jako důkazy toliko k prokázání naplnění důvodu pro ztrátu občanství. Žalobce, ač byl správním orgánem I. stupně vyzván k doložení dokladu o pozbytí občanství, takový důkaz nepředložil, ani neuvedl konkrétní skutečnosti, které mu v tom brání, kdy takové skutečnosti nevyplývaly ani z podkladů pro rozhodnutí shromážděných správním orgánem I. stupně. S ohledem na uvedené, soud přisvědčil správním orgánům, že žalobce v řízení nedoložil, že ztratil občanství Republiky Kazachstán, a proto si nemůže zajistit cestovní doklad tohoto státu.
20. V daném kontextu soud uvádí, že žalovaný se v napadeném rozhodnutí seznatelně ztotožnil s hodnocením věci provedeným správním orgánem I. stupně, přičemž se též vypořádal se všemi odvolacími námitkami žalobce a vysvětlil úvahy, kterými se řídil při jejich posouzení a na základě jakých konkrétních ustanovení zákona daný případ řešil.

Stejně tak je třeba hodnotit i odůvodnění rozhodnutí správního orgánu I. stupně. Pro úplnost soud připomíná, že správní řízení až do vydání rozhodnutí odvolacího orgánu představuje jeden celek (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 7. 2007, č. j. 3 As 51/2006-65). Jako jeden celek jsou tak vnímána všechna rozhodnutí vydaná v jednotlivých fázích řízení (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 9. 2016, č. j. 2 Afs 143/2016-29).

21. Správní orgány se k námitce žalobce rovněž dostatečně vypořádaly s přiměřeností zásahu rozhodnutí o nevydání cizineckého pasu do rodinného a soukromého života žalobce. Soud přitom dospěl ke shodným závěrům, a to že zamítnutí žádosti pro nesplnění zákonem stanovených podmínek pro jeho vydání, nemůže představovat nepřiměřený zásah do rodinného a soukromého života žalobce, pakliže toto nijak neovlivňuje jeho pobytový status a neznemožňuje mu získat cestovní doklad státu, jehož je občanem, či za splnění zákonem stanovených podmínek získat cizinecký pas. K tomuto soud uvádí, že žalobce v žalobě neuvedl žádné okolnosti, z nichž by bylo možné usuzovat na to, že by rozhodnutí o žádosti o vydání cizineckého pasu mohlo představovat samostatný zásah do jeho soukromého nebo rodinného života, když touto okolností není bez dalšího skutečnost, že žalobce je rodinným příslušníkem občana EU. Zejména vyplývá-li z žalobcem odkazované Směrnice Evropského Parlamentu a Rady 2004/38/ES, že touto nejsou dotčeny předpisy o cestovních dokladech, tj. podmínění cestování obstaráním si cestovního dokladu státu, jehož je žalobce státním příslušníkem při nesplnění podmínek pro vydání cizineckého pasu, za takový zásah považovat nelze.
22. S ohledem na všechny výše uvedené skutečnosti tak soud ve věci uzavřel, že neshledal důvod pro zrušení žalobou napadeného rozhodnutí. Žalobu v mezích žalobních bodů soud vyhodnotil jako nedůvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. výrokem I. rozsudku zamítl.
23. O náhradě nákladů řízení pak soud rozhodl výrokem II. rozsudku ve smyslu § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch a žalovaný, jemuž nad rámec běžné úřední činnosti žádné náklady nevznikly, ani jejich náhradu nepožadoval, proto soud vyslovil, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v

jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Ústí nad Labem 6. června 2022

JUDr. Jana Nováková v. r.
předsedkyně senátu